

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **L. T. N.**
st. příslušnost: X
zastoupen Mgr. Markem Sedlákem
advokátem se sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti
žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**
se sídlem Olšanská 2, P. O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 2. 2022, č. j. CPR-31531-2/ČJ-2021-930310-V223,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 22. 2. 2022, č. j. CPR-31531-2/ČJ-2021-930310-V223, a rozhodnutí Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 11. 10. 2021, č. j. KRPB-184815-5/ČJ-2021-060026-50A, se *ruší* a věc se *vrací* žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná *je povinna* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8.228 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Marka Sedláka, advokáta se sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Policie uložila žalobci, který se na území ČR zdržoval neoprávněně, povinnost opustit území členských států Evropské unie. Žalobce zejména namítá, že jeho neoprávněný pobyt důsledkem objektivní nemožnosti vycestovat do Vietnamu kvůli protipandemickým opatřením. Zároveň má za to, že správní orgány nepřezkoumatelně zdůvodnily otázku přiměřenosti dopadů rozhodnutí do jeho rodinného života. V ČR žije jeho manželka a dvě nezletilé děti.

II. Rozhodnutí správních orgánů a související skutkové okolnosti

2. Žalobce se dne 11. 10. 2021 dostavil na pracoviště cizinecké policie v Brně. Nedisponoval žádným pobytovým oprávněním. V rámci podání vysvětlení uvedl, že v ČR žije od roku 2008. V minulosti měl povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Poté trvalý pobyt. Ten mu však v roce 2018 zrušili, protože byl ve vězení za drogovou trestnou činnost. Dostal deset let. Trest si odpykával od roku 2014 do srpna 2021.
3. Po propuštění z vězení se dostavil na cizineckou policii, kde dostal výjezdní příkaz s platností od 30. 8. 2021 do 28. 9. 2021. Den před uplynutím jeho platnosti se žalobce opět dostavil na cizineckou policii a žádal o prodloužení výjezdního příkazu. Policie jej vyzvala, aby doložil, že nemůže vycestovat do Vietnamu a vydala mu nový výjezdní příkaz platný dva dny do 30. 9. 2021. Následně se žalobce dostavil na policii opět dne 2. 10. 2021. Na svém mobilním telefonu ukázal policii formulář ze dne 28. 9. 2021 s žádostí o zařazení do repatriačního letu. Na tuto žádost žalobce nedostal žádnou odpověď. Zároveň byl ale pouze ve vietnamštině. Policisté mu proto řekli, že jej musí doložit v češtině.
4. Ke svému rodinnému životu v ČR žalobce uvedl, že zde žije s manželkou a dvěma nezletilými dětmi (11 a 7 let). Všichni bydlí spolu. Manželka pracuje jako pedikérka. Pokud je v práci, žalobce pečuje o děti. Vodí je do školy a pak se o ně stará, jakmile se ze školy vrátí.
5. Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje („krajské ředitelství“) rozhodnutím ze dne 11. 10. 2021, č. j. KRPB-184815-5/ČJ-2021-060026-50A („rozhodnutí krajského ředitelství“), uložilo žalobci povinnost opustit území členských států EU podle § 50a odst. 2 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky („zákon o pobytu cizinců“). Dobu k opuštění území stanovilo na 60 dnů ode dne převzetí rozhodnutí.
6. Krajské ředitelství konstatovalo, že žalobce pobýval na území ČR neoprávněně ode dne 1. 10. 2021. V odůvodnění rozhodnutí krajské ředitelství uznalo, že vietnamská vláda v současné době umožňuje návrat svým občanům pouze prostřednictvím repatriačních letů. Občan Vietnamu může požádat o repatriační let na zastupitelském úřadě. Neoprávněný pobyt žalobce, který vznikl v souvislosti s touto situací tak představuje mírnější opatření, než vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Toto rozhodnutí mu stanovuje pouze povinnost vycestovat. Nijak se ale nedotýká možnosti následně si upravit pobyt v souladu se zákonem o pobytu cizinců. Žalobce si pak může na zastupitelském úřadu ČR žádat o pobytové oprávnění a nadále může v ČR studovat (sic!).
7. Ohledně přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce krajské ředitelství uvedlo: „jmenovaný má na území České republiky rodinu, a to manželku a dvě děti. Na základě všech zjištěných skutečností v předmětném posouzení správní orgán (...) dospěl k závěru, že zásah do soukromého a rodinného života účastníka řízení není takového rozměru, že by dosahoval intenzity, u níž by bylo třeba uvažovat o zastavení řízení. Naopak, dotčení rodinného života jmenovaného je nepochybně zcela

únosné a v porovnání s veřejným zájmem na tom, aby na území České republiky pobývali pouze cizinci, kteří dodržují právní předpisy České republiky, a v tomto posuzovaném případě jmenovaného převyšuje zájem společnosti na ukončení pobytu jmenovaného na území České republiky nad dopadem do jeho soukromého nebo rodinného života, a vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie je tak zcela přiměřené.“

8. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce blanketní odvolání. Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 22. 2. 2022, č. j. CPR-31532-2/ČJ-2021-930310-V223 („rozhodnutí žalované“), částečně změnila výrok rozhodnutí krajského ředitelství. Počátek běhu doby k opuštění území navázala na právní moc rozhodnutí, nikoliv na den jeho převzetí žalobcem. Jiné vady rozhodnutí krajského ředitelství neshledala. Ztotožnila se s tím, že pobyt žalobce na území ČR byl neoprávněný. Konstatovala, že krajské ředitelství si opatřilo dostatek podkladů pro posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států EU, na základě kterých dospělo k závěru, že napadené rozhodnutí nepřiměřeně nezasáhne do rodinného a soukromého života žalobce.

III. Žaloba a vyjádření žalované

9. Žalobce vznáší dvě námitky. Podstatou první z nich je tvrzení, že jeho vycestování v době platnosti výjezdního příkazu zabránily objektivní důvody. Správní orgány musely vědět, že občan Vietnamu se v té době mohl vrátit do své země pouze na základě souhlasu příslušných vietnamských orgánů. Toto opatření přijal Vietnam v souvislosti s pandemií Covid-19. Faktický postup byl takový, že vietnamský občan zaslal na příslušnou e-mailovou adresu žádost o zařazení do repatriačního letu. Avšak žalobce žádné potvrzení o podání takové žádosti nedostal a čekal po blíže neurčenou dobu na povolení k návratu do Vietnamu.
10. Druhá námitka se týká nepřezkoumatelnosti rozhodnutí o povinnosti opustit území ve vztahu k posouzení přiměřenosti dopadů tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. V řízení žalobce uváděl, že má na území ČR manželku a dvě nezletilé děti. Způsob, jakým se krajské ředitelství vypořádalo s otázkou zásahu rozhodnutí do rodinného života žalobce je natolik všeobecný a nekonkrétní, že činí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným. Tuto vadu nenapravila ani žalovaná.
11. Žalobce dodal, že jeho dcera trpí cukrovkou a vyžaduje zvláštní péči. Manželka i obě děti jsou v současnosti závislé na příjmu manželky. Tuto skutečnost si mohl správní orgán zjistit, pokud by vyslechl manželku žalobce. Žalobce má pořád zápis v rejstříku trestů, který mu brání získat nové pobytové oprávnění podle zákona o pobytu cizinců.
12. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě upozornila na to, že námitky, které žalobce vznáší, mohl uvést již v podaném odvolání. Nejedná se o skutečnosti, které by vyšly najevo až v odvolacím řízení. Žalovaná proto plně odkázala na odůvodnění svého rozhodnutí. V něm se přezkoumatelným způsobem vypořádala také s otázkou přiměřenosti dopadu rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území do soukromého a rodinného života žalobce v souladu s § 174a zákona o pobytu cizinců.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).
14. Žaloba je důvodná.
15. První námitka žalobce souvisí s otázkou neoprávněnosti jeho pobytu v ČR. Žalobce netvrdí, že by jeho pobyt v rozhodné době nebyl neoprávněný. Namítá pouze to, že jeho neoprávněný pobyt vznikl v důsledku objektivní nemožnosti vycestovat do Vietnamu v souvislosti s tamními protipandemickými opatřeními.
16. Podle § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie policie vydá cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož policie neshledala důvody pro zahájení řízení o správním vyhoštění.
17. Nachází-li se na území ČR neoprávněně pobývající cizinec, policie nemá diskreci ohledně toho, zda tento neoprávněný pobyt bude tolerovat nebo nikoliv. Naopak má povinnost na tento neoprávněný pobyt reagovat. V závislosti na okolnostech buď prostřednictvím rozhodnutí o správním vyhoštění, nebo prostřednictvím rozhodnutí o povinnosti opustit území. Jak správní vyhoštění, tak i povinnost opustit území, představují rozhodnutí o navrácení podle čl. 3 odst. 5 směrnice 2008/115/ES („návratová směrnice“). Ta v čl. 6 odst. 1 ukládá členským státům (až na výjimky) povinnost vydat rozhodnutí o navrácení každému státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na jejich území.
18. Neoprávněným pobytem v ČR proto žalobce naplnil hypotézu § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Okolnosti, za jakých se žalobce ocitl v situaci neoprávněného pobytu, pak žalovaný zohlednil, pokud žalobci neuložil rozhodnutí o správním vyhoštění, ale jen mírnější opatření v podobě uložení povinnosti opustit území. Krajský soud se zároveň domnívá, že žalobce mohl své vycestování do Vietnamu řešit mnohem dřív. Z protokolu o podání vysvětlení plyne, že žádost o repatriaci podal přes zastupitelský úřad Vietnamu teprve dne 28. 9. 2021, tedy v poslední den platnosti původně uděleného výjezdního příkazu. Nic mu přitom nebránilo řešit návrat do Vietnamu se zastupitelským úřadem mnohem dříve. Nemůže tedy tvrdit, že se do situace neoprávněného pobytu dostal zcela bez vlastního zavinění. Tato námitka proto není důvodná.
19. Pokud jde o námitku týkající se nepřezkoumatelnosti rozhodnutí v otázce jeho přiměřenosti, zde musí dát krajský soud žalobci za pravdu.
20. Zákon o pobytu cizinců ve vztahu k rozhodnutí o stanovení povinnosti opustit území výslovně nevyžaduje posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle § 174a zákona o pobytu cizinců. V souladu s odst. 3 tohoto ustanovení by to znamenalo, že správní orgány nemají povinnost přiměřenost rozhodnutí vůbec posuzovat. Judikatura však dovodila, že postup vylučující posuzování přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života je v případě rozhodování o povinnosti opustit území rozporný s čl. 5 návratové směrnice. Správní orgány proto mají povinnost zabývat se přiměřeností rozhodnutí o povinnosti opustit území. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Azs 290/2018-27, bod 13)
21. Návratová směrnice ukládá v čl. 5 členským státům povinnost náležitě při jejím provádění zohlednit „a) nejvlastnější zájem dítěte, b) rodinný život a c) zdravotní stav dotčeného

státního příslušníka třetí země a dodržet zásadu nenavrácení“. Tato kritéria v zásadě odpovídají těm, která zmiňuje výčet v § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Podle něj při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení má zároveň povinnost v rámci řízení poskytnout správnímu orgánu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.

22. S rozhodnutím o povinnosti opustit území se nepojí zákaz vstupu ani zařazení cizince do Schengenského informačního systému. Je proto pravdou, že dopady tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince jsou ve srovnání s rozhodnutím o správním vyhoštění mírnější. Nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života v důsledku vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území proto „bude zpravidla shledán pouze ve výjimečných situacích, které by ospravedlňovaly naprostou nezbytnost přítomnosti cizince na území ČR“. V tomto ohledu bude třeba hodnotit mimo jiné i to, jak složitý je v daném případě návrat cizince do ČR (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018-35).
23. Podoba posouzení přiměřenosti rozhodnutí o povinnosti opustit území se bude lišit v závislosti na skutečnostech, které cizinec bude tvrdit v rámci správního řízení. Správní orgány sice mají povinnost posuzovat přiměřenost rozhodnutí z moci úřední. Ale pokud chce cizinec dosáhnout pro něj příznivějšího výsledku řízení, je zejména na něm, aby tvrdil konkrétní skutečnosti, které by v jeho situaci zakládaly nepřiměřenost rozhodnutí. Pokud žalobce v tomto směru namítá, že správní orgány měly vyslechnout jeho manželku, namítá tak nedůvodně. Manželčin výslech žalobce v rámci řízení nenavrhoval. Správní orgány proto neměly důvod k němu přistoupit z vlastní iniciativy. Na druhou stranu, *žalobce ve správním řízení uváděl, že v ČR žije ve společné domácnosti se svou manželkou a dvěma nezletilými dětmi, o které pečuje.*
24. *Z rozhodnutí krajského ředitelství však neplyne, že by k této skutečnosti jakkoli přihlédl.* Jeho odůvodnění sice na první pohled obsahuje pasáž týkající se posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí. Žalobce má nicméně pravdu, že tato pasáž je natolik obecná, až je výsledek stejný, jako by v rozhodnutí vůbec nebyla. Krajské ředitelství totiž pouze obecně konstatuje, že v tomto případě převáží zájem státu na tom, aby se na jeho území zdržovali pouze cizinci s platným pobytovým oprávněním. *Z rozhodnutí krajského ředitelství však vůbec není zřejmé, jak tento zájem poměřuje se zájmem žalobce na respektování jeho soukromého a rodinného života. Neobsahuje žádnou úvahu, proč veřejný zájem v tomto případě převáží.* Posouzení přiměřenosti rozhodnutí však musí reflektovat individuální okolnosti případu každého cizince. A z odůvodnění rozhodnutí pak musí být zřejmé, že této povinnosti dostalo. To se ale v tomto případě nestalo.
25. V případě řízení o stanovení povinnosti opustit území se vždy bude jednat o cizince, kteří v ČR pobývají neoprávněně. Přestože rozhodnutí o povinnosti opustit území představuje ve srovnání s rozhodnutím o správním vyhoštění mírnější opatření, neznamená to, že v každém případě převáží veřejný zájem, aby území EU opustili, nad jejich zájmem na

zachování soukromého a rodinného života. Pokud by tomu tak mělo být, jakékoliv posuzování přiměřenosti by postrádalo smysl.

26. *Rozhodnutí krajského ředitelství je proto ve vztahu k otázce posouzení přiměřenosti jeho dopadů do života žalobce nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. A žalovaná tuto vadu nenapravila.* Žalobce sice podal pouze blanketní odvolání, ve kterém neuvedl žádné konkrétní skutečnosti ze svého soukromého a rodinného života svědčící o nepřiměřenosti rozhodnutí. Takové skutečnosti však uváděl v řízení před krajským ředitelstvím, které je nezohlednilo. K tomu měla žalovaná přihlédnout z moci úřední a rozhodnutí krajského ředitelství zrušit pro nepřezkoumatelnost, případně sama provést řádně posouzení přiměřenosti rozhodnutí. Úkolem krajského soudu však není nahrazovat činnost správních orgánů a provádět vlastní úvahy ohledně přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Neměl proto jinou možnost, než přistoupit ke zrušení obou napadených rozhodnutí pro jejich nepřezkoumatelnost.

V. Závěr a náklady řízení

27. Rozhodnutí žalované i krajského ředitelství trpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů ve vztahu k otázce přiměřenosti jeho dopadů do soukromého a rodinného života žalobce. Krajský soud proto rozhodnutí žalované zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Rozhodnutí krajského ředitelství trpí týmiž vadami, proto ho krajský soud zrušil taky (§ 78 odst. 3 s. ř. s.). Správní orgány zavazuje právní názor vyslovený v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
28. Žalobce měl ve věci úspěch, proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Výrokem II. rozsudku soud uložil žalované povinnost zaplatit mu do 30 dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení v celkové výši 8.228 Kč. Tato částka se skládá z odměny zástupce v částce 6.200 Kč za dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“)] a sepisu podání ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300 Kč [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu] a DPH ve výši 1.428 Kč. Žalovaná ve věci nebyla úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li zaměstnanec stěžovatele nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 31. května 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

